

Mai târziu, i se va întâmpla să tresară la gândul că, surprinzându-l, ar fi putut fi descoperită de el printre perdelele date ușor la o parte de la fereastra bucătăriei...

Cerul era încă senin și copacii se profilau în transparența lui cu o claritate de acvaforte. Luminozitatea mov a văzduhului le dădea siluetele lor o aparență de irealitate. Din când în când, Olga aduna o frunză moartă sau un ciob de spat și le examina la lumina aceea translucidă, înșelătoare. Chiar și degetele ei, care strîngeau coada unei lopeți, aveau, în rozul acela fluid, un luciu supranatural. Un asemenea început de amurg, rece și pur, promitea – ea o știa – o noapte liniștită și limpede. O noapte frumoasă de toamnă târzie.

Lucra pe îndelete, în ritmul luminilor și culorilor care se îmbogățeau cu un albastru din ce în ce mai închis, bătînd spre violet. Tulpinile uscate pe care le smulgea de pe straturi de-a lungul zidului cedau cu o ușurință plăcută, cu resemnarea unor flori de vară stinse. Din pămîntul răscolit urca un miros înțepător, amețitor. Se întunecase, dar ea prelungea ceremonia muncilor simple care lasă mintea să se odihnească...

Era într-o sîmbătă. În timpul după-amiezei, copiase pentru a doua oară scrisoarea de adio către L.M. Și pentru a scăpa de tentația de a o începe din nou, o vîrîse într-un plic, hotărînd s-o pună la poștă luni dimineța. De două zile, mulțumită acestui fapt împlinit, avea impresia că trăiește într-un reflux liniștitor al sentimentelor. Da, era ca și cum ar fi mers cînd se retrage apa

pe fundul degajat al mării, adunînd distrat ba o pietricică, ba un ciob de scoică...

Distrată și fericită, își continua munca. Aplecată spre pămînt, a ajuns în cele din urmă la fereastră bucătăriei și s-a îndreptat.

Prea brusc! Amețeaua a asurzit-o și a făcut să se legene fereastra luminată și perdelele. Trupul i-a fost cuprins de o slăbiciune mată, vapoasă. Zidul de care își sprijinea palma a părut să se îndoie ușor. Ca să oprească plutirea aceea, și-a fixat privirea asupra distanței luminoase dintre perdele. A văzut un necunoscut, un bărbat foarte tînăr, care stătea lîngă sobă...

I-a văzut gestul. Cu precizia pe care o au mișcările și obiectele dincolo de fereastra unei încăperi observate din exterior noaptea, pe vreme rece. O precizie aproape halucinantă din cauza amețelii.

Mîna tînărului necunoscut a fluturat repede deasupra crăticioarei de aramă. Apoi degetele lui au mototolit un dreptunghi subțire de hîrtie și l-au strecurat în buzunarul pantalonului. S-a îndepărtat de sobă și a aruncat o privire îngrijorată spre ușa bucătăriei...

Clătînîndu-se încă, s-a dat înapoi cîțiva pași. În spatele ei s-a ivit un arbust, împingînd-o suplu cu crengile lui. S-a oprit, neauzind decît zvicnetul surd al sîngelui ei la tîmple, nevăzînd decît crăpătura luminoasă dintre perdele.

Ghicind totul, neînțelegînd încă nimic, a văzut adunîndu-i-se sub pleoape frînturi răzlețe: degetele fluturate deasupra florilor de hamei infuzate, cele trei fotografii ale femeii goale, ușa deschisă în noaptea în care fuseseră făcute, două zile petrecute la Li, avortul... Ochii ei înecați în profunzimea pufoasă a amețelii deslușeau deja cu oroare sensul aceluia mozaic dezasamblat. Dar mintea, amortită de năvala sîngelui, tăcea.

Ceața se risipea totuși încetul cu încetul, mozaicul devenea din ce în ce mai clar. Bucățile lui

colorate aminteau de o reptilă mare, de un roșu închis, care se umfla rapid în creierul ei. În momentul acela ameteala a dispărut, s-a făcut din nou lumină. Olga a avut o fracțiune de secundă pentru a înțelege... Dar reptila umflată cu sânge plesnea, îi ardea ceafa, îi amorțea pe buze un strigăt. Mozaicul a rămas sfărîmat: trei fotografii, ușa deschisă, ea complet goală, în picioare, infuzia care îi dădea uneori un somn atît de lung. A fost ca un cuvînt uitat, care lasă să i se întrevadă, o clipă, literele, tonalitatea și dispare imediat, oferind doar certitudinea existenței sale.

Da, reptila lipicioasă, umflată cu un sânge brun exista. Pe ea a reținut-o mintea ei limpezită, ca pe o dovadă de nebunie momentană. Și chiar și vocea „micii afurisite“ tăcuse, îngrozită de ceea ce tocmai fusese ghicit.

Privirea îi era acum ațintită asupra tînărului necunoscut care, în bucătăria luminată, răsfoia nepăsător un caiet deschis pe masă. Era fiul ei!

Dar, înainte de a înțelege cum putuse să crească atît de mult copilul de șapte ani care rămînea el de atîția ani pentru ea, vederea i s-a acomodat rapid, îndurerîndu-i ochii. Chipul tînărului aplecat deasupra caietului și chipul copilului care trăia în ea au fremătat în aceeași secundă și au plutit unul spre celălalt, pentru a se contopi în niște trăsături intermediare. Cele ale unui adolescent de paisprezece ani, la jumătatea drumului dintre unul și celălalt.

Înțelegea acum că tînărul se ivise în momentul ametelei, cu trupul și chipul maturizate de oroarea mozaicului care dezvăluise ceva de neconceput. Da, bărbatul acela foarte tînăr, subțirel, palid, cu umbra străvezie, aproape invizibilă a celei dintîi mustăți, aparținea lumii mozaicului care, în contact cu gîndul, se transforma într-o reptilă lucioasă, cu ochii sticloși, indescifrabili. O lume care îngrozea, dar nu se lăsa nici spusă, nici ghicită.

Lumina dintre perdele s-a stins. În întuneric, cu mîna călăuzită de perete, s-a îndreptat spre ușă. Piciorul i se lovea de bulgări de pămînt, de tulpini smulse. Parcă se întorcea acasă după o absență de ani de zile... În antreu, desenele de pe tapet au mirat-o, ca și cum le vedea pentru prima oară. S-a aplecat și, mașinal, a făcut gestul pe care-l repeta aproape în fiecare zi. Apucînd o pereche de pantofi prăfuiți, și-a vîrît mîna într-unul, apoi în celălalt, le-a pipăit interiorul. Pentru a le găsi vîrful vreunui cui pitit în talpă. Brusc, pantoful i-a scăpat și a căzut pe jos. Mîna îi intrase atît de ușor sub pielea ponosită! Și-a dat seama că încă rămînea cu amintirea degetelor care i se răsuceau cu greu în pantofii strîmți de copil.

S-a îndreptat, păstrînd în mînă senzația acelei lărgiri progresive. „Paisprezece ani. Are paisprezece ani...“, s-a pomenit ea murmurînd încet. Chipul adolescentului în care îl recunoscuse adineauri pe fiul ei i se întipărise foarte adînc în ochi. Îl vedea în invizibila mutație care lega chipul de copil de cel de tînăr. Totul era încă maleabil în trăsăturile lui, totul păstra plasticitatea copilărească... Și totuși, era o ființă nouă. Și aproape la fel de înalt ca ea! Da, peste cîteva luni va avea înălțimea ei... O perioadă întregă din viața copilului ei trecuse deci neobservată!

A pus la loc pantofii și a ieșit din nou în întuneric. „Nu l-am văzut crescînd... Era un copil extrem de discret, tăcut... Un copil absent. Și apoi, plecarea tatălui său l-a țintuit la vîrsta lui de atunci. Și în plus, războiul, golul acela de patru ani. Dar mai ales boala lui, eram mai atentă la o zgîrietură decît la zece centimetri cîștigați. Și independența lui sălbatică. Și singurătatea lui. Și văgăuna asta pierdută de Villiers-la-Forêt...“

Cuvintele au liniștit-o. Le prelungea debitul exagerat de logic, căci nu știa ce o să poată face cînd se vor epuiza. Nu, nu știa. Mergea în întuneric, pe povîrnișul acoperit cu iarbă ce despărțea

casa lor de rîu. Și murmură motivele acelea, care, simțea acest lucru, nu vor spune niciodată esențialul despre ceea ce îi unea, pe ea și pe copilul ei... Creanga unei sălcii a întrerupt-o brusc. O creangă care i-a atins obrazul cu un pipăit foarte viu. Olga s-a oprit. Salcia aceea cu cascada ei mută de ramuri. În mreaja lor cîteva stele. Licărirea lunii în adîncitura plină de apă a urmei unui pas. Mirosul reavăn, nocturn al tulpinilor adormite de pe malul curentului, mirosul de lut ud...

„Și dacă aș rămîne aici? Să nu mă mai întorc, să nu mai revin în viața acestei case... Să merg în neștire pe iarba argintată...” Dar pașii o și purtau spre ușă. Urcînd pe treptele mici de lemn, a revăzut fișia de pămînt răscolit de-a lungul peretelui, unde grădinărise doar cu o oră în urmă. Timpul acela i se părea imemorial și plin de o fericire și o simplitate paradiziace.

În antreu, agățată de cuier, atîrna haina fiului ei, cu una din mînele în pliuri suflecată, comic de scurtă. Olga a tras-o cu o mișcare rapidă, ca și cum ar fi vrut să corecteze discret o stîngăcie. Nici un gest nu va mai fi anodin...

A apăsat pe întrerupător și și-a stăpînit un „ah!” ducîndu-și mîna la buze, atît de micșorat i-a părut interiorul bucătăriei. Înălțimea tînarului, chiar invizibilă, se impunea în fața pereților, mobilelor, reducîndu-le ca și visele neplăcute care ne fac să pătrundem într-un apartament familiar ce se restrînge vizibil și imită în cele din urmă lăcașul figurinelor dintr-o cutie muzicală... Da, cînd s-a oprit în mijlocul bucătăriei, avea impresia că examinează interiorul unei case de păpuși, a cărei micime, seducătoare și totodată denaturată, degaja o amenințare obscură. Chiar și crăticioara de pe sobă părea mai mică decît înainte și își dezvăluia în sfîrșit forma adevărată – ușor evazată, pînte-coasă.

Olga știa că avea să verse de îndată lichidul brun al infuziei, să arunce grămăjoara de flori.

A deschis robinetul, pregătindu-se să se spele pe mâini, dar în momentul acela i-a căzut privirea pe creionul portocaliu care, ca semn de carte, era strecurat în caietul uitat pe masă. L-a scos, i-a studiat culoarea. Tonul portocaliu evoca stăruitor o amintire. „Nici un gest nu va mai fi anodin“, a repetat în ea un ecou șoptit. Și, repede, fără să-i poată opune nici cea mai mică rezistență, mozaicul văzut cât a fost amețită a început să-și adune laolaltă bucățile: o mână anxioasă care zboară deasupra sobei, pisica din prima fotografie, care supraveghează o femeie adormită, ușa deschisă prin care animalul a putut să se strecoare, tînărul care va trăi de acum înainte sub același acoperiș cu ea... A simțit cum i se umflă în cap o bășică mare de piele vîscoasă, cocoșată. Reptila... Mozaicul se reconstitua din ce în ce mai repede: mîna de deasupra infuziei, somnul ei de moarte din unele zile, copilul care era la fel de înalt ca ea, creionul portocaliu... Încă un tur și frînturile acelea aveau să încremenească într-o certitudine fără ieșire...

A aruncat o privire spre sobă. Florile macerate prea îndelung se întunecaseră la culoare și semănau, sub un strat subțire de lichid, cu pielea udă a unui animal chircit, același care, umflat la maximum, îi spinteca creierul. Mozaicul a început iarăși să se rotească: mîna, tînărul de lîngă sobă, somnul...

Olga a apucat micul vas, cu un gest febril a turnat infuzia în cana cea mare și a băut-o cu înghițituri mari... Mozaicul a dispărut. Reptila din creierul ei a plesnit fără zgomot, înfișându-i sub pleoape o mulțime de ace roșii. Bucătăria își recăpăta dimensiunile obișnuite. Încerca o ușurare derizorie, ca și cum tocmai ar fi convins un interlocutor sceptic.

Străbătînd coridorul, a zărit lumină în interiorul încăperii cu cărți. O lampă rămăsese aprinsă acolo pe o masă îngustă, înghesuită între rafturi. Un volum gros, vechi, i-a atras privirea cu ilustrația de la pagina deschisă. Era unul din tomurile